

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการอภิปรายผล

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลพิจิตร ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยายตามลำดับดังนี้คือ

1. ข้อมูลส่วนบุคคล (ตารางที่ 1- ตารางที่ 4)
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย (ตารางที่ 5)
3. ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ(ตารางที่ 6)
4. เปรียบเทียบการปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ(ตารางที่ 7,8)

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วยจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการเป็นหัวหน้า

ข้อมูลส่วนบุคคล	หัวหน้าหอผู้ป่วย	
	ข้อมูลจำนวน (N=18)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
35 – 39 ปี	5	27.78
40 – 44 ปี	7	38.89
45 ปีขึ้นไป	6	33.33
(พิสัย 36 – 53 ปี, $\mu = 43.17$, $\sigma = 4.58$)		
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	14	77.78
ปริญญาโท	4	22.22
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน(ปี)		
11 – 15 ปี	1	5.56
16 – 20 ปี	9	50.00
มากกว่า 20 ปี	8	44.44
(พิสัย 15 – 29 ปี, $\mu = 21.11$, $\sigma = 4.79$)		
ประสบการณ์ในการเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วย		
1 – 5 ปี	2	11.12
6 – 10 ปี	8	44.44
มากกว่า 10 ปี	8	44.44
(พิสัย 3 – 24 ปี, $\mu = 11.78$, $\sigma = 5.53$)		

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยร้อยละ 38.38 มีอายุระหว่าง 40 – 44 ปี อายุเฉลี่ยเท่ากับ 43.17 ระดับการศึกษาร้อยละ 77.78 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.00 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 16-20 ปี และร้อยละ 44.44 มีประสบการณ์ในการเป็นหัวหน้าหอผู้ป่วยมาแล้ว 6 – 10ปีและ มากกว่า 10 ปี

ตารางที่ 2

จำนวนและร้อยละของพยาบาลประจำการจำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ข้อมูลส่วนบุคคล	พยาบาลประจำการ	
	จำนวน (N=228)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
20 – 24 ปี	59	25.87
25 – 29 ปี	53	23.25
30 – 34 ปี	43	18.86
35 – 39 ปี	53	23.25
40 – 44 ปี	13	5.70
45 – 50 ปี	7	3.07
(พิสัย 21 – 50 ปี, $\mu = 30.87$, $\sigma = 7.9$)		
ระดับการศึกษา		
พยาบาลระดับต้น	38	16.67
ปริญญาตรี	183	80.26
ปริญญาโท	7	3.07
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน(ปี)		
1 - 5 ปี	98	42.98
6 - 10ปี	47	20.62
11 – 15 ปี	32	14.04
16 – 20 ปี	40	17.54
มากกว่า 20 ปี	11	4.80
(พิสัย 1 – 30 ปี, $\mu = 8.89$, $\sigma = 6.85$)		

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า พยาบาลประจำการร้อยละ 25.87 มีอายุระหว่าง 20- 24 ปี รองลงมาร้อยละ 23.25 มีอายุระหว่าง 25 – 29 ปี และ 35 – 39 ปี โดยมีอายุเฉลี่ย 30.87 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.26 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี และร้อยละ 42.98 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 1 – 5 ปี

ตารางที่ 3

จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วยจำแนกตามการปฏิบัติหน้าที่พิเศษในการเป็นคณะกรรมการต่างๆ

การเป็นคณะกรรมการของหัวหน้าหอผู้ป่วย	จำนวน	ร้อยละ
จำนวน 16 คณะกรรมการ	1	5.56
จำนวน 6 คณะกรรมการ	2	11.11
จำนวน 5 คณะกรรมการ	1	5.56
จำนวน 4 คณะกรรมการ	2	11.11
จำนวน 3 คณะกรรมการ	9	50.00
จำนวน 2 คณะกรรมการ	3	16.66

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า หัวหน้าหอผู้ป่วยยังมีบทบาทหน้าที่พิเศษในการปฏิบัติงานควบคู่ไปด้วย โดย ร้อยละ 50.00 เป็น 3 คณะกรรมการ ร้อยละ 16.66 เป็น 2 คณะกรรมการ

ตารางที่ 4

จำนวนและร้อยละของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ได้รับการศึกษาอบรม

หัวข้อเรื่อง	จำนวน (N=18)	ร้อยละ
การพัฒนาและรับรองมาตรฐานโรงพยาบาล	6	33.33
การพัฒนาคุณภาพการพยาบาล	5	27.78
การพัฒนาคุณภาพการพยาบาล	5	27.78
พัฒนารูปแบบบริการพยาบาลระดับต้น	5	27.78
การวิเคราะห์งานบริการ	5	27.78
การพยาบาลยุคปฏิรูป	4	22.22
การเงินและงบประมาณ	3	16.67
การพยาบาลผู้ป่วย, ออร์โทปิดิกส์, อายุรศาสตร์, อุบัติเหตุฉุกเฉิน	3	16.67
การให้คำปรึกษา	2	11.11
กลยุทธ์การตลาด	2	11.11
การบริหารระดับต้น	2	11.11
การบริหารความเสี่ยงภาวะผู้นำ	1	5.56
การบริหารสาธารณสุขศาสตร์	1	5.56

จากตารางที่ 4 พบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยมีการประชุมวิชาการในการพัฒนาและรับรองมาตรฐานโรงพยาบาลมากที่สุดร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ การพัฒนารูปแบบบริการระดับต้น และการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลร้อยละ 27.78

ตารางที่ 5

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยจำแนกตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมและรายด้าน

การปฏิบัติบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วย	การรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย		
	μ	σ	ระดับ
โดยรวม	4.29	0.42	สูง
รายด้าน			
ผู้ให้การดูแลผู้ป่วย	4.37	0.28	สูง
ผู้ประสานงาน	4.40	0.40	สูง
ผู้พิทักษ์สิทธิผู้ป่วย	4.65	0.42	สูงมาก
ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.13	0.42	สูง
ผู้ให้คำปรึกษา	4.50	0.44	สูงมาก
ผู้นำ	4.60	0.37	สูงมาก
ผู้บริหารจัดการ	4.70	0.35	สูงมาก
ผู้วิจัย	3.04	0.73	ปานกลาง
ผู้ให้ความรู้	4.21	0.45	สูง

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติบทบาทตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.29$, $\sigma = 0.42$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติบทบาทด้านผู้พิทักษ์สิทธิผู้ป่วย ผู้ให้คำปรึกษา ผู้นำ และผู้บริหารจัดการ อยู่ในระดับสูงมาก ($\mu = 4.70, 4.60, 4.50$ $\sigma = 0.35, 0.37, 0.44$) แต่บทบาทด้านผู้วิจัยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.04$, $\sigma = 0.73$)

ตารางที่ 6

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นการปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตาม การรับรู้ของพยาบาลประจำการจําแนกตามรายคําน

การปฏิบัติบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วย	การรับรู้ของพยาบาลประจำการ		
	μ	σ	ระดับ
โดยรวม	4.03	0.55	สูง
รายคําน			
ผู้ให้การดูแลผู้ป่วย	4.02	0.54	สูง
ผู้ประสานงาน	4.21	0.57	สูง
ผู้พิทักษ์สิทธิผู้ป่วย	4.24	0.52	สูง
ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	3.89	0.59	สูง
ผู้ให้คำปรึกษา	4.03	0.63	สูง
ผู้นำ	4.25	0.55	สูง
ผู้บริหารจัดการ	4.18	0.57	สูง
ผู้วิจัย	3.58	0.82	สูง
ผู้ให้ความรู้	3.87	0.61	สูง

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่าพยาบาลประจำการมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติ บทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยทั้งโดยรวมและรายคํานทุกคํานอยู่ในระดับสูง ($\mu= 4.03$, $\sigma =0.55$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติบทบาทคํานผู้นำอยู่ในระดับสูงที่สุด ($\mu= 4.25$, $\sigma=0.55$) รองลงมาเป็นกรรับรู้ในบทบาทคํานผู้พิทักษ์สิทธิ คํานผู้ประสานงาน และคํานผู้บริหารจัดการ ตามลำดับ($\mu= 4.24, 4.21, 4.18$ $\sigma=0.55, 0.52, 0.57, 0.57$)

ตารางที่ 7

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย
และพยาบาลประจำการ โดยรวมและรายด้าน

การปฏิบัติบทบาทของหัวหน้า หอผู้ป่วย	การรับรู้ของ หัวหน้า หอผู้ป่วย			การรับรู้ของ พยาบาล ประจำการ		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
โดยรวม	4.29	0.42	สูง	4.03	0.55	สูง
รายด้าน						
ผู้ให้การดูแลผู้ป่วย	4.37	0.28	สูง	4.02	0.54	สูง
ผู้ประสานงาน	4.40	0.40	สูง	4.21	0.57	สูง
ผู้พิทักษ์สิทธิผู้ป่วย	4.65	0.42	สูงมาก	4.24	0.52	สูง
ผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.13	0.42	สูง	3.89	0.59	สูง
ผู้ให้คำปรึกษา	4.50	0.44	สูงมาก	4.03	0.63	สูง
ผู้นำ	4.60	0.37	สูงมาก	4.25	0.55	สูง
ผู้บริหารจัดการ	4.70	0.35	สูงมาก	4.18	0.57	สูง
ผู้วิจัย	3.04	0.73	ปานกลาง	3.58	0.82	สูง
ผู้ให้ความรู้	4.21	0.45	สูง	3.87	0.61	สูง

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่าการรับรู้การปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้
ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยการรับรู้แตกต่างกันเล็กน้อยโดย
ที่หัวหน้าหอผู้ป่วยมีค่าเฉลี่ยการรับรู้ในบทบาทสูงกว่าค่าเฉลี่ยการรับรู้บทบาทของพยาบาลประจำ
การ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของการรับรู้บทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยมีการรับรู้บทบาท
ในทุกด้านสูงกว่าการรับรู้ของพยาบาลประจำการ มีเพียงการรับรู้ด้านผู้วิจัยเท่านั้นที่หัวหน้าหอผู้
ป่วยมีการรับรู้ต่ำกว่าการรับรู้ของพยาบาลประจำการ

การอภิปรายผล

1. ผลการศึกษาการปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย และพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลพิจิตร ผู้ศึกษาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1.1 การปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย

1.1.1 โดยรวมพบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยมีการรับรู้ในการปฏิบัติบทบาทอยู่ในระดับสูง ($\mu=4.29$, $\sigma=0.42$ ตารางที่ 5) อาจเนื่องมาจาก หัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ทั้งในด้านการบริหารจัดการ และการปฏิบัติทางการพยาบาลจึงทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยต้องปฏิบัติหน้าที่ในทุกๆด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ สมจิต หนูเจริญกุล (2543) ที่กล่าวไว้ว่า บทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยจะต้องเป็นผู้ดูแลเอาใจใส่เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับความสุขสบาย เป็นผู้ติดต่อประสานงานและช่วยเหลือทั้งผู้ป่วยและผู้ได้บังคับบัญชา เป็นผู้สอนให้มีการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ต้องการ เป็นที่ปรึกษา เป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง เป็นผู้นำ เป็นผู้จัดการ และยังเป็นผู้พิทักษ์สิทธิ-องผู้รับบริการ ซึ่ง เครเมอร์ (Kramer, 1974 อ้างใน Mayer, 1983) อธิบายว่าการปฏิบัติบทบาทหน้าที่ของบุคคล เป็นบทบาทที่เจ้าของสถานภาพแสดงจริงซึ่งอาจเป็นการแสดงบทบาทตามที่สังคมคาดหวังหรือแสดงบทบาทตามการรับรู้และตามความคาดหวังของตนเอง การที่บุคคลจะแสดงตำแหน่งได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับ การยอมรับของบุคคลที่ครองตำแหน่งอยู่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ ใจแสง โทธิโกสมและคณะ (2541) ที่ได้ศึกษาแนวทางการปฏิบัติในการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยกลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลหาดใหญ่ พบว่า การปฏิบัติบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับที่สูงถึงสูงมาก และจากการที่หัวหน้าหอผู้ป่วยของโรงพยาบาลพิจิตรได้รับการพัฒนาทักษะและความรู้จากการอบรมทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน และเป็นโรงพยาบาลนำร่องในการนำข้อวินิจฉัยทางการพยาบาลมาทดลองใช้ เป็นโรงพยาบาลต้นแบบการส่งเสริมสุขภาพ ทำให้มีการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะหัวหน้าหอผู้ป่วย

ผู้บริหารของฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลพิจิตรเห็นความสำคัญของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่จะเป็นทีมในการพัฒนางานทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะในเรื่องของภาวะผู้นำ การให้คำปรึกษา การประกันคุณภาพทางการพยาบาลและการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในการทำวิจัย ปัจจุบันหัวหน้าหอผู้ป่วยส่วนใหญ่ศึกษาการบริหารการพยาบาล โดยตรงและฝ่ายการพยาบาลปรับโครงสร้างการทำงานเป็นแบบแนวราบทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยทุกคนมีความรู้ในด้านการบริหารการพยาบาลและมีบทบาทในการเข้าร่วมเป็นคณะทำงานทั้งภายในฝ่ายการพยาบาลและทีมพัฒนางานของโรงพยาบาล (ตารางที่ 3) ทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยจะมีทักษะทางการบริหารและมีความลึกซึ้งในนโยบายเป้าหมายขององค์กร ด้านการประสานงานภายในองค์กรสามารถที่จะประสานได้สะดวก

และรวดเร็ว จากการศึกษาที่บรรยากาศในการทำงานมีลักษณะการเป็นมิตรมีความใกล้ชิดและบุคลากรส่วนมากจะรู้จักกัน ทั้งโดยส่วนตัวและหน้าที่ และวัฒนธรรมการปฏิบัติงานภายในองค์กรการปฏิบัติงานจะปกครองแบบพี่น้อง สมาชิกภายในองค์กร ได้รับการอบรมการพัฒนาองค์กร(OD) และพฤติกรรมกรให้บริการ(ESB) เมื่อมีปัญหาหัวหน้าหรือผู้ป่วยสามารถที่จะประสานงานพูดคุยหรือปรึกษาได้โดยตรงทำให้ในการนำนโยบายต่างๆของโรงพยาบาลหรือฝ่ายการพยาบาลมาสื่อปฏิบัติที่ตรงกันและทั่วถึงบุคลากรที่อยู่ในความรับผิดชอบ ทำให้งานนโยบายหรือโครงการต่างๆบรรลุตามเป้าหมายขององค์กร ฝ่ายการพยาบาลกำหนดขอบเขตงานและความรับผิดชอบของหัวหน้าหรือผู้ป่วยมีความชัดเจนและหัวหน้าหรือผู้ป่วยมีอิสระในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่สามารถใช้ดุลพินิจตัดสินใจได้ด้วยตนเองตามคู่มือปฏิบัติของฝ่ายการพยาบาล ปัจจุบันโรงพยาบาลพิจิตรกำลังดำเนินการพัฒนางานเพื่อการรับรองคุณภาพโรงพยาบาลหัวหน้าหรือผู้ป่วยจึงมีบทบาทในการเชื่อมโยงแนวความคิดและนำสู่การปฏิบัติ สิ่งเหล่านี้ที่เป็นการปฏิบัติในการทำงานปกติประจำวัน อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้หัวหน้าหรือผู้ป่วยรับรู้การปฏิบัติบทบาทที่รับรู้จากตำแหน่งและเป็นบทบาทที่กระทำจริงตามการรับรู้ของแต่ละบุคคลอยู่ในระดับสูง

1.1.2 การปฏิบัติบทบาทของหัวหน้าหรือผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหรือผู้ป่วย จำแนกตามรายด้าน

1.1.2.1 บทบาทผู้ให้การดูแลผู้ป่วย คณะแผนกการรับรู้การปฏิบัติบทบาทผู้ให้การดูแลผู้ป่วยของหัวหน้าหรือผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในระดับสูง($\mu = 4.37$, $\sigma = 0.28$) โดยการปฏิบัติบทบาทในการจัดระบบงานให้เอื้อต่อการให้บริการในหอผู้ป่วยมีหัวหน้าหรือผู้ป่วยที่ปฏิบัติประจำร้อยละ 94.40 (ตารางที่ 8) และคะแนนการรับรู้การปฏิบัติบทบาทในการจัดบริการที่ต่อเนื่องสู่ชุมชน โดยวางแผนปฏิบัติการพยาบาล คำสุดมีหัวหน้าหรือผู้ป่วยที่ปฏิบัติประจำเพียงร้อยละ 16.70 ทั้งนี้เนื่องจากในการบริหารจัดการภายในหอผู้ป่วยเมื่อมีปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานหัวหน้าหรือผู้ป่วยจะต้องเป็นผู้ดำเนินการในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาและกำหนดแนวทางในการปฏิบัติที่ดีและเอื้อต่อการให้บริการมากที่สุด โดยที่หัวหน้าหรือผู้ป่วยเป็นผู้ดำเนินการให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานเพื่อการบริการรักษาพยาบาลในหอผู้ป่วย (Steven,1980) สำหรับคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหรือผู้ป่วยในการจัดบริการที่ต่อเนื่องสู่ชุมชน โดยวางแผนปฏิบัติการพยาบาล คำสุดอาจเนื่องจาก โรงพยาบาลพิจิตรเป็น โรงพยาบาลทั่วไปการรักษาพยาบาลอยู่ในระดับทุติยภูมิและตติยภูมิการปฏิบัติการในหอผู้ป่วยจะเน้นการรักษาและการพยาบาลเพื่อให้ผู้ป่วยหายหรือทุเลาจากสภาพการเจ็บป่วย ในส่วนของการวางแผนปฏิบัติการพยาบาลที่ต่อเนื่องสู่ชุมชนจะเป็นการส่งต่อข้อมูลแก่แผนกเวชกรรมสังคมเพื่อให้มีการตรวจเยี่ยมหลังจำหน่ายแต่ยังไม่มีการวางแผนต่อเนื่อง ปัจจุบันจะใช้การส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยในเขตรับผิดชอบให้หน่วยสุขภาพชุมชนในการวางแผน

ในการตรวจเยี่ยมซึ่งบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยจึงเพียงส่งต่อข้อมูลในผู้ป่วยที่จำเป็นต้องการการดูแลที่ต่อเนื่อง

1.1.2.2 บทบาทผู้ประสาน คณะเนนเฉลี่ยโดยรวมการปฏิบัติบทบาทผู้ประสานของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับสูง ($\mu=4.40$, $\sigma =0.40$) โดยที่การสื่อสารทำความเข้าใจในนโยบายเป้าหมายของกลุ่มงานการพยาบาลมีหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติประจำถึงร้อยละ 72.20 (ตารางที่ 8)และการปฏิบัติด้านการประชาสัมพันธ์หน่วยงานมีคะแนนต่ำสุดโดยที่มีหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติประจำเพียงร้อยละ 33.30 เนื่องจากบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นตัวแทนของฝ่ายการพยาบาลและองค์กรในการรับนโยบายและนำนโยบายที่รับมาสื่อสารต่อบุคลากรภายในหอผู้ป่วย เพื่อที่จะดำเนินงานการพยาบาลในระดับหอผู้ป่วยให้เป็นไปตามจุดประสงค์ของโรงพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยจะเป็นผู้กำหนดนโยบายการพยาบาลระดับหอผู้ป่วย (กุลยา ตันติผลผลาชีวะ, 1996) โดยที่ในการสื่อสารนโยบายเป้าหมายของกลุ่มงานการพยาบาล กลุ่มงานการพยาบาลมีการกำหนดการประชุมของหัวหน้าหอผู้ป่วยทุกเดือน เพื่อสื่อสารข่าวสารและแจ้งนโยบายของฝ่ายการพยาบาลและการประชุมประจำเดือนของหอผู้ป่วย ถูกกำหนดเป็นนโยบายของกลุ่มงานการพยาบาลให้หอผู้ป่วยจัดประชุมอย่างสม่ำเสมอทุกเดือนซึ่งจะต้องแจ้งให้บุคลากรทราบล่วงหน้าทุกครั้งและเมื่อถูกกำหนดเป็นนโยบายทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยต้องสื่อสารชี้แจง แต่ละหอผู้ป่วยจะมีการประชุมทุกสิ้นเดือนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานและร่วมกันในการกำหนดแนวทางปฏิบัติและทำความเข้าใจในนโยบายและเป้าหมายของกลุ่มงานการพยาบาล การร่วมมือประสานงานเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เกิดความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (อุคมรัตน์ สงวนสิริธรรม, 2534) สำหรับด้านประชาสัมพันธ์หน่วยงานมีคะแนนต่ำสุด อาจเนื่องมาจากแต่ละหอผู้ป่วยหัวหน้าหอผู้ป่วยจะมีส่วนในการประชาสัมพันธ์หน่วยงานเพียงบางครั้งเช่นมีการจัดนิทรรศการในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานที่รับผิดชอบในแผนกจะมีการจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์งานที่ปฏิบัติอยู่ แต่ในการปฏิบัติงานประจำหัวหน้าหอผู้ป่วยไม่ได้กระทำกิจกรรมนี้โดยตรงทำให้มีคะแนนการปฏิบัติบทบาทนี้ต่ำสุด

1.1.2.3 บทบาทผู้พิทักษ์สิทธิผู้ป่วย คณะเนนเฉลี่ยการปฏิบัติบทบาทผู้พิทักษ์สิทธิของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\mu=4.65$, $\sigma = 0.42$) โดยที่การปฏิบัติบทบาทด้านควบคุมการปฏิบัติพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพมีหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติประจำถึงร้อยละ 77.80 (ตารางที่ 8) การควบคุมให้มีการรักษาความลับของผู้ป่วยหัวหน้าหอผู้ป่วยปฏิบัติประจำร้อยละ 72.20 และการปฏิบัติบทบาทด้านจัดให้ผู้ป่วยและครอบครัวได้รับข้อมูลด้านการรักษาพยาบาลที่ถูกต้องและเพียงพอก่อนตัดสินใจและมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาและการปฏิบัติบทบาทด้านเป็นตัว

แทนให้กับผู้ป่วยและครอบครัวให้ได้รับบริการที่เหมาะสมปลอดภัยและสุขสบายหัวหน้าหอผู้ป่วย มีการปฏิบัติประจำร้อยละ 61.10 เนื่องจากปัจจุบันโรงพยาบาลพิจิตรอยู่ระหว่างดำเนินการในการพัฒนาให้โรงพยาบาลได้กำหนดและวางระบบในเรื่องของการควบคุมคุณภาพทางการแพทย์ หัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้ที่รับนโยบายจากฝ่ายการพยาบาลโดยตรงและนำนโยบายลงสู่การปฏิบัติการพยาบาล โดยคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลของผู้ป่วยและครอบครัวให้ได้รับสิทธิพื้นฐานตามที่สภาวิชาชีพกำหนด (สมจิต หนูเจริญกุล, 2543) โดยที่สื่อสารให้แก่บุคลากรในหอผู้ป่วยทราบและ การที่จะทราบว่ามีการปฏิบัติเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดหรือไม่ หัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้มีบทบาทโดยตรงในการควบคุมการปฏิบัติการพยาบาลให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพจึงส่งผลให้มีคะแนนการรับรู้ การปฏิบัติสูงสุด

1.1.2.4 บทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติบทบาทของ หัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu=4.13$, $\sigma = 0.42$) อาจเนื่องมาจากปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงในระบบบริการสุขภาพการดำเนินการเพื่อจะรับรองคุณภาพของโรงพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยจะต้องนำทีมในการเปลี่ยนแปลงจึงต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อปรับปรุงและพัฒนาภายในหน่วยงานจะพบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยมีการประชุมวิชาการในการพัฒนาและรับรองมาตรฐานโรงพยาบาล การพัฒนารูปแบบการบริหารระดับต้นและการพัฒนาคุณภาพทางการแพทย์ (ตารางที่ 4) พบว่าการปฏิบัติบทบาทช่วยให้บุคลากรเกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะและเจตคติมีหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติประจำและบ่อยครั้งร้อยละ 38.90, 61.10 เนื่องจากในปัจจุบันการดำเนินการต่างๆที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนางานด้านการพยาบาลในทุกด้าน หัวหน้าหอผู้ป่วยจะส่งตัวแทนของแผนกซึ่งเป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยมาประชุมร่วมกัน ในการหาแนวทางปฏิบัติที่เป็นข้อตกลงร่วมกันก่อนดำเนินการเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติจากเดิมและในการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติหัวหน้าหอผู้ป่วยจะต้องเป็นผู้ที่สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเพื่อความ ร่วมมือในการปฏิบัติ ทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยประเมินบทบาทช่วยบุคลากรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงออกมาสูง

1.1.2.5 บทบาทผู้ให้คำปรึกษา คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วย ด้านผู้ให้คำปรึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\mu= 4.50$, $\sigma = 0.44$) โดยที่มีคะแนนการรับรู้การปฏิบัติบทบาทให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้รับคำปรึกษาของหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติประจำร้อยละ 77.80 (ตารางที่ 8) เนื่องจากหัวหน้าหอผู้ป่วยในบทบาทการให้คำปรึกษามีคะแนนการปฏิบัติอยู่ในระดับสูงเนื่องจากหัวหน้าหอผู้ป่วย

ทุกท่านจะผ่านการอบรมในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาและในบทบาทความรับผิดชอบประจำวันหัวหน้าหอผู้ป่วยต้องรับผิดชอบเป็นผู้ให้คำปรึกษากับผู้ป่วยในความรับผิดชอบที่มีปัญหาหรือการให้คำปรึกษาในการเจาะเลือดหรือการแจ้งผลเพื่อตรวจโรคเอดส์ หัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้ที่ให้คำแนะนำหรือแก้ไขปัญหของบุคลากรในหอผู้ป่วยทำให้การปฏิบัติบทบาทผู้ให้คำปรึกษาตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับที่สูงมาก โดยที่การให้คำปรึกษากับทีมสุขภาพจะมีการปฏิบัติที่น้อยกว่าการปฏิบัติอื่นเนื่องจากโดยทั่วไปในการแก้ปัญหของหัวหน้าหอผู้ป่วยจะปฏิบัติเฉพาะในส่วนของหอผู้ป่วยที่รับผิดชอบในฝ่ายการพยาบาลส่วนที่นอกเหนือจากความรับผิดชอบทีมสุขภาพอื่นจะมีหน่วยจิตเวชที่รับผิดชอบ

1.1.2.6 บทบาทผู้นำ คณะกรรมการปฏิบัติบทบาทผู้นำตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\mu = 4.60$, $\sigma = 0.37$) โดยที่คณะกรรมการปฏิบัติบทบาทจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือภายในหน่วยเพื่อร่วมกันในการกำหนดข้อปฏิบัติทางการพยาบาลมีหัวหน้าหอผู้ป่วยที่ปฏิบัติประจำร้อยละ 94.4 (ตารางที่ 13) เนื่องจากในการจัดการประชุมภายในหอผู้ป่วยถูกกำหนดเป็นนโยบายของกลุ่มงานการพยาบาลให้หอผู้ป่วยจัดการประชุมอย่างสม่ำเสมอทุกเดือน โดยที่หัวหน้าหอผู้ป่วยจะเป็นผู้ที่กำหนดวันและเวลาและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบล่วงหน้าทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยรับรู้บทบาทในการจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือสูงสุดด้านบทบาทในการทำหน้าที่เป็นตัวแทนองค์กรวิชาชีพ หัวหน้าหอผู้ป่วยส่วนใหญ่จะต้องเป็นสมาชิกของสมาคม ชมรมหรือองค์กรวิชาชีพตั้งแต่เริ่มปฏิบัติงานแต่ในส่วนของการปฏิบัติอาจไม่มีความต่อเนื่องหรือชัดเจนในการปฏิบัติทำให้การรับรู้ในบทบาทต่ำกว่าความจริงที่ควรเป็น

1.1.2.7 บทบาทผู้บริหารจัดการ คณะกรรมการปฏิบัติบทบาทตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก ($\mu = 4.70$, $\sigma = 0.35$) โดยที่คณะกรรมการปฏิบัติบทบาทในการพิจารณาความคิดเห็นความชอบของบุคลากรหัวหน้าหอผู้ป่วยมีการปฏิบัติประจำร้อยละ 100 (ตารางที่ 18) เนื่องจาก โครงสร้างของฝ่ายการพยาบาลในการกระจายอำนาจหัวหน้าหอผู้ป่วยในฐานะผู้บริหารระดับต้นเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและควบคุมกำกับการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยตรงและกำหนดบทบาทให้เป็นผู้คิดค้นตรวจสอบ พิจารณาความคิดเห็นความชอบ และในการบริหารจัดการหัวหน้าหอผู้ป่วยมีหน้าที่โดยตรงในการวางแผน กำหนดนโยบาย วิธีการดำเนินงานของหน่วยงานให้ชัดเจน รวมทั้งการบริหารทรัพยากรต่างๆทั้งด้านวัสดุและครุภัณฑ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานอยู่แล้ว จากข้อมูลในการปฏิบัติงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยพบว่า คำร่งตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วยส่วนใหญ่มีมากกว่า 6 ปี (ตารางที่ 1) ซึ่งจากการปฏิบัติงานในตำแหน่งของผู้บริหารการพยาบาลนานจึงได้รับการประชุมอบรมด้านการบริหารจัดการและมีการศึกษาต่อด้านบริหารการพยาบาลทำให้มีการรับรู้การบริหารงานมากขึ้นก็จะทำให้มีการพัฒนาการบริหารจัดการได้ดีขึ้น และสอดคล้องกับการ

ศึกษาของ รัชณี สุจิตน์รัตนันและสมจินต์ เพชรพันธุ์ศรี(2542) ที่ศึกษาการรับรู้การปฏิบัติงานตามบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลสังกัดมหาวิทยาลัย ที่พบว่า หัวหน้าหอผู้ป่วยมีการปฏิบัติบทบาทด้านบริหารจัดการในระดับมาก

1.1.2.8 บทบาทผู้วิจัย คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติบทบาทผู้วิจัยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.04$, $\sigma = 0.73$) เนื่องจากโรงพยาบาลพิจิตรมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการในการทำวิจัยและหัวหน้าหอผู้ป่วยจะมีส่วนอย่างมากในการกระตุ้นและสนับสนุนให้บุคลากรในแผนกเข้าร่วมในการทำวิจัยของโรงพยาบาลและเป็นการพัฒนาให้บุคลากรคิดและทำงานอย่างเป็นระบบ และอาจเนื่องจากหัวหน้าหอผู้ป่วยส่วนใหญ่จะมีงานที่รับผิดชอบมากอาจไม่มีเวลาในการที่จะทำวิจัยมากนัก ซึ่งจากข้อมูลในการปฏิบัติบทบาทหน้าที่พิเศษในการเป็นคณะกรรมการพบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยส่วนใหญ่เข้าเป็นคณะกรรมการต่างๆของโรงพยาบาล(ตารางที่ 3) ซึ่งบทบาทด้านผู้วิจัยยังต้องเป็นลักษณะงานหนึ่งของหัวหน้าหอผู้ป่วยแต่จากที่ผ่านมามีการนำผลการศึกษาที่มีการศึกษาไว้ยังไม่มีการนำผลการศึกษาลงสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและในหัวหน้าหอผู้ป่วยยังไม่มีการทำวิจัยโดยลำพังที่ผ่านมามีการทำเป็นทีมทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยประเมินการปฏิบัติบทบาทในด้านผู้วิจัยของตนเองอยู่ในระดับปานกลางมีการปฏิบัติในการร่วมวิจัยและนำผลวิจัยมาใช้ในการปฏิบัติส่วนใหญ่มีการปฏิบัติเพียงบางครั้งและน้อยครั้ง เช่นเดียวกับการศึกษาของราณี วิริยะเจริญกิจ(2535) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้บทบาทและการปฏิบัติงานจริงของหัวหน้าฝ่ายการพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนซึ่งหัวหน้าหอผู้ป่วยก็เป็นผู้บริหารของฝ่ายการพยาบาลและการศึกษาพบว่า บทบาทด้านการผู้วิจัยมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางซึ่งปัญหาจากการไม่มีเวลาในการศึกษา และไม่มีความรู้ในเรื่องวิจัยเพียงพอ

1.1.2.9 บทบาทผู้ให้ความรู้ คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติบทบาทโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.31$, $\sigma = 0.45$) โดยที่คะแนนการปฏิบัติบทบาทให้มีผู้รับผิดชอบในการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและครอบครัวหัวหน้าหอผู้ป่วยมีการปฏิบัติประจำมากที่สุดร้อยละ 77.8 เนื่องจากหัวหน้าหอผู้ป่วยสามัญส่วนใหญ่หัวหน้าหอผู้ป่วยจะมีการมอบหมายในแต่ละเดือนลงในตารางปฏิบัติงานให้มีผู้รับผิดชอบโดยตรงในการให้ความรู้แก่ผู้ป่วยและครอบครัว และยังมีการประเมินความต้องการการเรียนรู้ของบุคลากรเพื่อนำเสนอฝ่ายการพยาบาลเพื่อจัดวิชาการเพิ่มเติม ส่วนบทบาทในการสอนทักษะวิธีการพยาบาลการใช้เครื่องมือหรือการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆปัจจุบันการปฏิบัติเมื่อมีเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใหม่ๆเข้ามาใช้ในหน่วยงานการสอนทักษะการใช้เครื่องมือจะให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานมารับการสาธิตการใช้เครื่องมือจากตัวแทน โดยตรงทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยประเมินบทบาทด้านนี้น้อยกว่าการปฏิบัติอื่นๆ และโรงพยาบาลพิจิตรยังเป็นแหล่งฝึกการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วยจึงมีบทบาทในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนัก

ให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐาน หัวหน้าหอผู้ป่วยจะปฏิบัติกรด้านบริหารจัดการทั้งภายในหน่วยงานและนอกหน่วยงานมากกว่างานด้านปฏิบัติการพยาบาล

1.2.2.2 บทบาทผู้ประสานงาน คณะแผนกการรับรู้การปฏิบัติบทบาทผู้ประสานงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการรายชื่อและโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.21$, $\sigma = 0.57$) อาจเนื่องจาก เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นขณะปฏิบัติงานที่เป็นปัญหาในเชิงระบบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานหรือเกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานพยาบาลประจำการจะแจ้งปัญหาดังกล่าวให้กับหัวหน้าหอผู้ป่วยทราบเพื่อประสานงานจัดการแก้ไขในเชิงระบบพยาบาลประจำการจะทราบข่าวสารต่างๆจากการประชุมภายในหน่วยงานในแต่ละเดือนหรือเมื่อมีเรื่องด่วนที่จะต้องแจ้งให้ทราบ ผู้ปฏิบัติงานต่างๆจะมีส่วนรับรู้และเข้าใจตรงกันในนโยบายนั้นๆและจะได้รับมอบหมายในการรวบรวมข้อมูลอย่างมีระบบเพื่อเก็บผลงานมาวิเคราะห์และวางแผนในการปฏิบัติและประกอบในการประสานงานในการดูแลผู้ป่วย พยาบาลประจำการจึงรับรู้บทบาทผู้ประสานงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยอยู่ในระดับสูง

1.2.2.3 บทบาทผู้พิทักษ์สิทธิผู้ป่วย คณะแผนกการปฏิบัติบทบาทผู้พิทักษ์สิทธิของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการ โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.24$, $\sigma = 0.52$) อาจเนื่องจากพยาบาลประจำการจะได้รับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นในเรื่องของสิทธิผู้ป่วยหัวหน้าหอผู้ป่วยมีบทบาทโดยตรงในการควบคุมการปฏิบัติการพยาบาลที่มีการตกลงร่วมกันภายในหน่วยงานให้บุคลากรทุกคนปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ แต่การที่หัวหน้าหอผู้ป่วยปฏิบัติการด้านบริหารทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานมากกว่าการปฏิบัติการพยาบาลทำให้การรับรู้การปฏิบัติบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยในการเป็นตัวแทนให้กับผู้ป่วยและครอบครัวให้ได้รับบริการที่เหมาะสม ปลอดภัย และสุขสบายของพยาบาลประจำการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

1.2.2.4 บทบาทผู้นำการเปลี่ยนแปลง คณะแผนกการปฏิบัติบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของพยาบาลประจำการรายชื่อและโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu = 3.89$, $\sigma = 0.59$) อาจเนื่องจากปัจจุบันโรงพยาบาลพิจิตรอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาเพื่อให้ได้การรับรองคุณภาพดังนั้นในระบบบริการจะมีการเปลี่ยนแปลงระบบหรือวิธีการใหม่ๆเข้ามาเกี่ยวข้องกับการดำเนินการและการที่จะปรับเปลี่ยน หัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้ที่จะต้องดำเนินการผลักดันให้เกิดการปรับเปลี่ยนในสิ่งนั้นๆทำให้พยาบาลประจำการรับรู้บทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยในการผลักดันให้มีการปฏิบัติในระบบสุขภาพหรือวิธีการบริการใหม่ๆ สูงในด้านการแยกแยะปัญหาประเมินแรงงใจและความสามารถของบุคลากรก่อนดำเนินการเปลี่ยนแปลงพยาบาลประจำการจะมีการประเมินค่าเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ จะเป็นการกำหนดจากหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยตรงโดยไม่ประเมินความสามารถของบุคลากรก่อน

1.2.2.5 บทบาทผู้ให้คำปรึกษา พยาบาลประจำการมีระดับคะแนนการรับรู้การปฏิบัติบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.03$, $\sigma = 0.63$) โดยในทุกการปฏิบัติของหัวหน้าหอผู้ป่วยพยาบาลประจำการรับรู้การปฏิบัติส่วนใหญ่ปฏิบัติบ่อยครั้ง (ตารางที่ 8) เนื่องจากพยาบาลประจำการจะเป็นผู้ที่ได้ร่วมในการปฏิบัติของหัวหน้าหอผู้ป่วยในการรับคำปรึกษาทั้งจากตนเองและเมื่อปัญหาเกิดขึ้นกับการให้บริการที่ไม่สามารถจัดการได้จะรายงานให้หัวหน้าหอผู้ป่วยทราบและดำเนินการแก้ไขและกล้าที่จะเข้าพบในเรื่องส่วนตัวเนื่องจากในการปฏิบัติงานระบบภายในหน่วยงานจะมีความใกล้ชิดปฏิบัติงานร่วมกันแบบพี่น้องสามารถพูดคุยและแนะนำซึ่งกันและกันได้ และมีการให้เกียรติกัน

1.2.2.6 บทบาทผู้นำ พยาบาลประจำการมีระดับคะแนนการรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.25$, $\sigma = 0.55$) ในทุกการปฏิบัติของหัวหน้าหอผู้ป่วยพยาบาลประจำการมีการรับรู้การปฏิบัติอยู่ในระดับบ่อยครั้ง (ภาคผนวก ข ตารางที่ 8) ซึ่งพยาบาลประจำการจะรับรู้จากการเข้าร่วมประชุมในการปฏิบัติในการซักถามและส่งเสริมให้เข้าใจในเป้าหมายขององค์กรและการตัดสินใจของกลุ่มหรือการที่พยาบาลประจำการประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดข้อปฏิบัติทางการพยาบาล โดยเป็นการกำหนดจากหัวหน้าหอผู้ป่วยพยาบาลประจำการจึงรับรู้บทบาทโดยตรงของหัวหน้าหอผู้ป่วย

1.2.2.7 บทบาทผู้บริหารจัดการ พยาบาลประจำการมีระดับคะแนนการรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.57$) โดยที่ในทุกการปฏิบัติพยาบาลประจำการจะมีการรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหอผู้ป่วยส่วนใหญ่ มีการปฏิบัติประจำและบ่อยครั้ง (ตารางที่ 8) ซึ่งในระบบการปฏิบัติด้านบริหาร พยาบาลประจำการส่วนหนึ่งจะได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์ บำรุงรักษาเครื่องมือต่างๆและควบคุมโดยหัวหน้าหอผู้ป่วย การเพิ่มศักยภาพในการทำงานสร้างขวัญกำลังใจพยาบาลประจำการจะได้รับการจัดสรรในการเข้าร่วมประชุมฟังการบรรยายทางวิชาการเพื่อพัฒนาบุคลากร และเมื่อมีการะงานในแผนกมากขึ้นจะได้รับการจัดอัตรากำลังเพิ่มจากการพิจารณาของหัวหน้าหอผู้ป่วยตามกรอบในการจัดอัตรากำลังเสริม

1.2.2.8 บทบาทผู้วิจัยพยาบาลประจำการมีการรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu = 3.58$, $\sigma = 0.82$) โดยที่ในทุกการปฏิบัติพยาบาลประจำการจะมีการรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหอผู้ป่วยปฏิบัติ บ่อยครั้งและเป็นบางครั้งจากการที่พยาบาลประจำการจะได้รับการกระตุ้นให้เข้าร่วมในการอบรมวิจัยที่จัดขึ้นในโรงพยาบาล และเมื่อมีอุบัติการณ์เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานจะได้รับการมอบหมายในการเก็บข้อมูลเพื่อที่จะนำมาหาสาเหตุและแก้ไข โดยใช้การแก้ปัญหาในเชิงวิจัย

1.2.2.9 บทบาทผู้ให้ความรู้ พยาบาลประจำการรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($\mu = 3.87$, $\sigma = 0.61$) การปฏิบัติในทุกการปฏิบัติ พยาบาลประจำการจะรับรู้ระดับการปฏิบัติของหัวหน้าหอผู้ป่วย บ่อยครั้ง (ตารางที่ 8) จากการเป็นผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการให้ความรู้กับผู้ป่วยและจะได้รับการสอบถามในความต้องการการเรียนรู้ เมื่อมีการใช้ทักษะใหม่ๆ ในการปฏิบัติส่วนหนึ่งยังต้องใช้การเรียนรู้จาก หัวหน้าหอผู้ป่วยเนื่องจากอาจไม่ได้รับการแนะนำจากตัวแทนโดยตรงเนื่องจากไม่ได้ขึ้นปฏิบัติงาน ขณะมีนักศึกษาพยาบาลมาฝึกการปฏิบัติจะรับรู้การแนะนำให้ความรู้โดยหัวหน้าหอผู้ป่วยและนอกเวลาราชการจะได้รับการมอบหมายต้องปฏิบัติในบทบาทตัวแทนหัวหน้าหอผู้ป่วยในการควบคุมดูแลและมีส่วนร่วมกับหัวหน้าหอผู้ป่วยในการประเมินผลการปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาล

2. เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยตามการรับรู้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการพบว่า หัวหน้าหอผู้ป่วยมีการรับรู้การปฏิบัติในทุกบทบาทสูงกว่าพยาบาลประจำการ ยกเว้นบทบาทด้านผู้วิจัยที่หัวหน้าหอผู้ป่วยประเมินการปฏิบัติบทบาทของตนเองต่ำกว่าการประเมินของพยาบาลประจำการอาจเนื่องจากบทบาทด้านผู้วิจัยหัวหน้าหอผู้ป่วยไม่ได้ปฏิบัติบทบาทนี้โดยตรงในงานประจำที่ปฏิบัติอยู่แต่เป็นบางช่วงเวลาที่ต้องเกี่ยวข้องในบทบาทเช่นมีการอบรมวิจัยในโรงพยาบาล หรืองานที่ปฏิบัติอยู่มีปัญหาจึงใช้ระบบทางการวิจัยมาใช้แก้ปัญหา การจะปรับเปลี่ยนการปฏิบัติในบางเรื่องจะต้องหางานวิจัยเข้ามาสนับสนุนแต่มีการปฏิบัติที่ไม่ประจำหัวหน้าหอผู้ป่วยจึงประเมินให้ตนเองต่ำ แต่พยาบาลประจำการได้รับการกระทำในบทบาทนี้จึงประเมินการปฏิบัติตามการรับรู้ให้สูง

การอบรมเชิงปฏิบัติในการทำวิจัยของ โรงพยาบาลพิจิตรที่ผ่านมายังไม่มีการนำผลของการศึกษามาใช้ในการปฏิบัติงานซึ่งจากการศึกษาของ ถิ่นทิพย์ โสภโณ (2541) ศึกษาพฤติกรรมความเป็นวิชาชีพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ พบว่าผู้บริหารการพยาบาลเป็นเจ้าของโครงการร้อยละ 14.9 ($n = 14$) เป็นงานวิจัยที่ทำคนเดียว ร้อยละ 9.6 ($n=9$) และพบปัญหาอุปสรรคในการทำวิจัย คือเรื่องเวลา การทำวิจัยเรื่องหนึ่งมักใช้เวลานาน จากการที่ไม่มีผลงานออกมาที่เด่นชัดและปฏิบัติด้วยตนเองน้อยทำให้หัวหน้าหอผู้ป่วยประเมินตนเองต่ำแต่พยาบาลประจำการมีการรับรู้ในการปฏิบัติในบทบาทนี้ของหัวหน้าหอผู้ป่วยจึงประเมินให้สูง ซึ่งจากการศึกษาที่พบว่าการปฏิบัติบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วยหัวหน้าหอผู้ป่วยมีการรับรู้การปฏิบัติที่สูงกว่าพยาบาลวิชาชีพเช่นเดียวกับการศึกษาของ โอบเอื้อ หิรัญรัตน์ (2542) ซึ่งศึกษาการติดต่อสื่อสารในกระบวนการบริหารงานของหัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาลประจำการ โรงพยาบาลทั่วไปและ

พบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ของพยาบาลประจำการ และสอดคล้องกับการศึกษาของไจแสง โพธิโกสม และคณะ (2451) ที่ศึกษาแนวทางการปฏิบัติในการบริหารงานหัวหน้าหอผู้ป่วยกลุ่มงานการพยาบาลโรงพยาบาลขนาดใหญ่ที่พบว่า การปฏิบัติบทบาทของหัวหน้าหอผู้ป่วย มีการรับรู้ที่แตกต่างกันระหว่างหัวหน้าหอผู้ป่วยกับพยาบาลวิชาชีพ โดยที่หัวหน้าหอผู้ป่วยประเมินการปฏิบัติบทบาทของตนเองสูงกว่าการประเมินของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งความสามารถในการรับรู้ขึ้นอยู่กับบูรณาการระหว่างความรู้ในอดีตกับเหตุการณ์ในปัจจุบันที่ได้รับจากการสัมผัสสิ่งเร้าและตีความหมาย(เรียม ศรีทอง, 2542) ดังนั้นความแตกต่างของบุคคลในเรื่องดังกล่าวจึงมีผลต่อการรับรู้ ความแตกต่างทางด้านการศึกษาพบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยมีการศึกษา สูงสุดระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 22.22 มากกว่ากลุ่มตัวอย่างพยาบาลประจำการคิดเป็นร้อยละ 3.07 (ตารางที่ 1) วรรณสิทธิ ไวทยะเสวี (2526) กล่าวว่า การศึกษาจะทำให้มีปัญญาในการพิจารณาสิ่งต่างๆอย่างมีเหตุผล และมีความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมหรือปฏิริยาการแสดงออกของบุคคลอื่น ได้ถูกต้องเหมาะสมการศึกษาจึงเป็นผลให้การรับรู้ที่แตกต่างกัน และการปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วย หัวหน้าหอผู้ป่วยเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง ดังนั้นผู้ปฏิบัติย่อมมีการรับรู้ว่าตนเองได้ปฏิบัติมากกว่าที่ผู้อื่นรับรู้ด้วยเหตุผลดังกล่าว เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติบทบาทหัวหน้าหอผู้ป่วยในแต่ละบทบาทจึงพบว่าหัวหน้าหอผู้ป่วยมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้สูงกว่าพยาบาลประจำการ